

leltem. —
 Kis Lapc
 obb alak-
 okkal mi
 d, nekem
 szerkesz-
 ántam. —
 na mellől
 az arany
 a laktok;
 el itt eb-
 okonotok,
 — **Könyi**
 ltja a sze-
 gjelen. —
), melye-
 gy s más

5.

javára

Ullmann
 r 1 frt. —
 st Ilonka
 1 frt. —
 ssy Gyula
 a és Béla
 cler Alice
 z Mariska
 r 1 frt. —
 2 fr. 10
 y Gizella
 1 frt. —
 Emma és
 — Petőcz
 1 frt. —
 enia 3 frt.
 73 krral

gyes kis
 bácsi.

egben Bródy
 e gyermekei
 arított állé-
 Vilma és

um-épület.
 v. társulat

KIS LAP

A HALÁSZ-SAS. (Lásd a 143 lapon.)

KAKUK A FÉSZEKBE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

TAVASZON aztán, mikor a szép húsvéti ünnep köszönt be, még egy taggal megszaporodott a ház népe; a húsvéti szünidőre hazajött Tamás, Berkiné legidősb fia.

Tamás körülbelől tizenhat éves, szép természetű, derék fiú volt, félig-meddig már fiatal ember s az egész ház kedvence. A mama és Dani bácsi szerették, mert nemcsak jó fiú volt, hanem már komolyan is gondolkozott és örömeire vált az egész családnak. A kisebb testvérek pedig büszkék voltak reá s valóságos nagy férfinak tartották, mert Tamás persze mindenben sokkal fölöttük állt s érdekes dolgokat tudott mesélni a fővárosból, aztán ügyes, erős volt, kis testvéreit pedig szívből szerette és a mikor csak tehetette, játszott is velök és mulattatta őket.

Károly nem igen örömet látta Tamás hazaérkezését. Tamás sokkal nagyobb, erősebb és mindenek fölött okosabb volt, hogysen Károly beléje köthetett és vele birhatott volna. Ha Károly valami garázdaságot követett el, Tamás félig szánakozva, félig mosolyogva nézett reá s egyszer szinte megvetőleg mondá:

— Bizony már elég nagy fiú vagy, hogy okosabban gondolkozzál.

Károlyt ez bosszantotta, mert ha az öregek pirongatták, azzal nem törődött, daczosan hallgatta; de hát Tamás végre is csak iskolás fiú s alig két-három évvel idősebb és már lenézi. És még nagyobb baja is volt Károlynak az, hogy Sándorka: ki nagyon szerette bátyját, most természe-

tesen sokat volt vele és Tamás igyekezett mindenkép örömet szerezni beteg kis öcsének. Erre aztán Károly féltékeny lett, félt, hogy Sándorkát, egyetlen jó barátját elveszti, Tamás majd elfordítja tőle a szívet. És akármilyen daczos, garabonczás volt, az a gondolat nagyon bántotta, hogy utoljára talán még Sándorka sem fogja őt szeretni.

— Szerencsére, gondolá, Tamás nem lesz itthon sokáig. Egy, két hét múlva vissza kell térnie az iskolába.

Vissza bizony, csakhogy egy-két hét alatt sok történhetik. És történt is.

Tamás még azon a napon, mikor hazaérkezett, a kocsiszin padlására ment és Károly nagy meglepetésére a padlásról csakhamar gyönyörű kis csónak került elő, melyet aztán a kert aljában folyó Dunára vittek. A csónakázás volt Tamásnak kedvenc mulatsága, mikor otthon volt s most is sietett hozzáfogni. Délutánonként órákig evezgetett a folyón. Nem volt olyan önző, hogy másnak ne juttatott volna a mulatságból. Mikor észrevette, hogy Károly mily sovárogra nézi a csónakot, magával vitte őt is és együtt ladikáztak; néha megengedte, hogy Károly evezzen s mert Károly izmos fiú volt, a próba mindjárt először is jól sikerült, úgy hogy Tamás biztatólag mondá:

— No, esztendőre majd magad is fogsz már csónakázhatni. Elég erős vagy, csakhogy a vizen ovatosnak is kell lenni; előbb még kissé le kell szoknod minden pajkosságról, mert különben baj érhetne a vizen.

Károly olyanformát gondolt, hogy ő bizony már most is merne maga is csóna-

kázni; de egyelőre beérte azzal, ha Tamással mehetett.

Sándorka is szeretett volna velök tartani, s egyszer meg is kérte Tamást, vigye magával. De Tamás nem teljesíté kérését.

— Kedves Sándorkám, tudod, hogy mindent szívesen teszek értted, de ezt nem tehetem. Mamánk mindjárt aggódnék, ha ott volnál velem a folyón. Tudod, gyöngé, beteges vagy s ha más baj nem érne is, meghülhetnél, mert a vizen mindig hűvösebb van ám.

Sándorka kissé elszomorodott, de, aztán belenyugodott és épen nem duzzogott. Ha Tamás azt hiszi, hogy a mamának nem volna kedvére a dolog, akkor hát nem is kell rá gondolni.

Ő nem is gondolt rá többet, de annál inkább gondolt Károly, a ki ezt szintén hallotta. Már ugyan mért ne tölthetnék be szegény Sándorka kedvét? Csupa fölösleges félnétségből bizony kár megfosztani az örömtől, gondolá s eltökélte magában, hogy majd ő teljesíti Sándorka kívánságát. Legalább meggyőződik majd Sándorka, hogy ő, Károly, még jobban szereti, mint saját testvératyja. Hogy szabad-e vagy sem, azzal Károly édes keveset törődött; ha ő egyszer valamit eltökélt, nem jutott eszébe, hogy valakitől tanácsot vagy engedélyt kérjen. Most pedig eltökélte, hogy megcsónakáztatja Sándorkát s csak az alkalmat leste, hogy tervét megvalósítsa. Az alkalmra nem kellett sokáig várnia.

Egy napon Berkiné levelet kapott a fővárosból egy régi jó ismerősétől, ki messziföldről érkezett oda és szeretett volna vele találkozni, de nem rándulha-

tott ki, mert megbetegedett. Kérte tehát, látogatná meg, hiszen olyan közel van. Berkiné tehát el is határozta, hogy befoogat és berándul, még pedig Dani bácsival és Ilonkával. Kissé aggódott azonban, hogy Sándorkát és a kis Zoltánt magukra hagyja.

— Oh ne félj semmit, mamácskám, szólt Sándorka. Hiszen itthon van Tamás, aztán mi nagyon jól fogjuk viselni magunkat.

— Igen, de Tamás nem lehet mindig veletek. Őt biztam meg, hogy sétáljon majd ki a mezőre a munkásokhoz. Ha magad volnál, nem félnék? De Károlylyal könnyen valami bajba keveredtek.

Károly ki szintén jelen volt, boszankodva mondá:

— Oh, ugyan mi baja történhetnék velem?

— Nem tudom. De igérd meg, hogy gondját viseled kis beteg fiamnak, szépen csöndesen fogtok játszani.

— Hogyne igérném! felelt Károly nevetve. Hiszen az természetes. Olyan jól eltöltjük a napot, hogy észre sem vesszük, mire este lesz.

Berkiné tehát elutazott. Nem igen bizott ugyan benne, hogy Károly valami nagyon példásan viselje magát, ha felügyelet nélkül marad; de abban bizhatott, hogy Sándorka, a szelid jó fiucska, nem követ el semmi rosszat. Aztán Tamás olykor mégis utánok nézhet, a szomszédból Kormos néni is majd átlátogat s az öreg hű cselédek szintén ügyelni fognak; tehát baj nem történhetik.

Délig szépen el is telt az idő s az ebédnél Tamás olyan rendet tartott, hogy

a komoly Dani bácsi sem különben. Ebéd után Tamás így szólt:

— Én most kimegyek a tanyára, addig játszatok a szobában vagy a kertben. Ha a kertbe mentek, napnyugatkor térjete vissza, mert Sándorkának árt a hűvös esti levegő.

Tavaszi idő volt, mikor esténként még hűvös, nedves idő jár. De most délből gyönyörűen sütött a nap, pompás enyhe volt a levegő s Károly és Sándorka kísértáltak a kertbe, a fakadó bokrok, fák közé. A kerítésen át meghallották a szomszéd kertből a Rózsika hangját s őt is áthívták, s hárman játszottak együtt. Most Károly elérkezettnek látta az időt, hogy titkos tervét megvalósítsa.

Kimentek a hátsó ajtón a folyó partjára, hol a Tamás csónakja meg volt kötve s ekkor Károly így szólt:

— Tudjátok e, mi a tervem ma délutánra? Csónakázni fogunk!

— Jaj de jó volna, szólt Rózsika. Csakhogy nem szabad!

Sándorkának is egészen kigyűit a sápadt arcocskája az örömtől, mikor

Károly a csónakázást említé. Oly régen vágyott már erre, úgy szeretett volna ott himbálózni a vizen . . . de aztán eszébe jutott, a mit Tamás mondott.

— Igen, Rózsikának igaza van, nem szabad, mondá sóhajtvá.

— Nem szabad? kérdé Károly nevetve. Hát ugyan ki tiltotta el? Mondta a mamád, hogy nem szabad?

— Nem . . . ő nem mondta . . . csak

hogy nem is kérdeztem. De Tamás mondta, vagy legalább nem akart soha magával vinni, pedig különben mindent megtesz a kedvemért.

— No persze, az a kedves, derék Tamás, szólt Károly gunyosan. Nem vitt soha magával, terhére estél volna, nem akart

veled bajlódni. Lásd, engem akárhányszor magával vitt, mert én bírok evezni s ő kényelmesen elnyújtózott a csónakban, én pedig eveztem, a mire te persze gyöngö vagy. De én nem vagyok olyan önző, nem kívánom, hogy ti fáradjatok. Majd én magam evezek.

— Igen . . . de bírod-e? kérdé Rózsika kételkedve. Hárman lennénk ám a csónakban!

VAD LACZI ÉS A MAJOM. I. (Lásd a 140 lapon.)

— Oh, ti roppant óriások, felelt Károly kaczagva. Bizony még elmerül a csónak alattatok. No, ne töltsük az időt hiába, szálljatok be.

Sándorkának azonban még mindig volt kifogása.

— Igen . . . de a csónak nem a miénk . . . Megengedte-é Tamás, hogy tudta nélkül használjuk?

— Ugyan ne akadékoskodjál már annyit, kiáltá Károly türelmetlenül. Hiszen nem eszszük meg a csónakját . . . aztán minap maga is mondta, hogy én már akár magam is csónakázhatom, elég erős és ügyes vagyok. Ha sokáig okoskodtok, megyek magam.

Nem is várt VAD LACZI ÉS A MAJOM. II. (Lásd a 140. lapon.)

beugrott a csónakba. Rózsika nem birt ellenállani a kísértésnek, utána ment, de Sándorka habozva állott a parton. Ekkor Károly a csónakban fölállva, derékon kapta és nevetve beemelte, aztán leültette.

— No lásd, te kis félénk, olyan pompásan ülsz itt, mint akár a szobában a pamlagon. Ne félj semmit, itt vagyok én, vigyázok én reátok. Meglássátok, milyen kellemes a csónakázás.

Csakugyan nagyon kellemes volt. Károly megragadta az evezőket és izmos kézzel gyorsan hajtotta előre a könnyű sajkát, mely enyhén ringatózva siklott tova a vizen. Rózsika és Sándorka csakhamar nagy gyönyörűségeket találtak a mulatságban és vigan csevegtek, daloltak, mialatt Károly büszke volt rá, hogy ily örömet szerezhet nekik. Már messze voltak a háztól, nem is látták s Károly,

kissé elfáradván, így szólt:

— Most kikötünk s itt e szép fák árnyában megpihenünk.

Kievezett a parthoz, kiszálltak, a csónakot megkötötték egy fához s aztán leheveredtek a fübe. Itt Károly még újabb kellemes meglepetést szerzett játszótársainak: zsebeiből néhány

almát, pogácsát hozott elő s megosztottak.

— Gondoskodtam ám ozsonnáról is. Esztek!

— Jaj de jó gondolat volt ez! szólt Rózsika. Igazán derék fiu vagy, Károly, akármit mondjanak rólad.

— Vigyázz, meg ne tudja nagynénéd, hogy ilyesmit mondtál, mert akkor véged van, nyársra huzat és eleven megsüttet,

felelt Károly ingerkedve. Meglásd, egyszer meg is teszi.

Rózsika azonban, habár félt is szigoru nénjétől és szerette volna, ha kissé vigabban élhet, tisztelte jötevőjét és nem engedte bántani. Komolyan mondta tehát.

— Ne, Károly, ne beszélj így néni-kémről... ő ha kissé szigoru is, de nagyon jószívü... kivált hozzám. Én szegény árva vagyok, mindent neki köszönhetek, nem szabad őt előttem csufolnod.

(Folytatása következik.)

Siró babák.

(Képpel a 136—137. lapokon.)

MILYEN sívás,
Milyen rivás!
Ó én édes Istenem!
Szöke, barna,
Mind egy forma
Bánattal zenél nekem.

Kis babáim,
Angyalkáim,
Valjon mi lett titeket?
Annyit, mint ti,
Csillapítani
Egyszerre nem is lehet.

Ha jól sejttem —
Meg is fejtem
Magamnak e bú okát:
A sok édes
Baba éhes —
Nem kapott még ozsonnát!

BETÜREJTVÉNY.

— A D d a d
D d D d

GYURICZA TÖRTÉNETE.

IDEIG téli idő volt, csipős szél sivi-
tott végig a főváros utcáin s a
ki nem volt vele kénytelen, bizony
nem sétált odakint, hanem bent maradt
a fűtött szobában. Még Gyuricza is sie-
tett hazafelé s igyekezett jól összeszo-
ritani a kabátját, ami ugyan nem sokat
használt, mert a kabát ugyancsak kopott
és vékony volt, az éles szél könnyen
keresztülfujdogált rajta. Pajtsái, kik-
kel máskor pajkos játékkal töltötte el az
időt, még ha komolyabb dolga volt is,
most szintén otthon voltak; tehát igye-
kezett ő is mielőbb hazajutni, kivált mert
tudta, hogy anyja és a beteg kis Nellike
már ugy is várnak reá.

Egyik félreeső, csöndes utczába tért
be s itt egy nagy házba, melynek udva-
rában volt a lakásuk. Szegényes, de
tisztá kis lakás volt s az ajtóban épen ott
állt a Gyuricza édes anyja.

— Elhoztad-e a pénzt? kérdé az
anyja.

— El bizony, itt van, szólt Gyuricza
s néhány forintot tett ki az asztalra.

Épen a hónap vége volt s Gyuricza
kikapta havi bérét a kereskedőtől, kinél
mint afféle inas gyerek szolgált, megbizá-
sokkal járt ide-oda, leveleket, csomagokat
hordozva szét.

— Nagyon jó, hogy épen ma volt a
fizetés napja, csaphatunk jó vacsorát,
szólt Gyuricza. Olyan éhes vagyok, mint
a farkas. Ugy-é, lesz jó vacsoránk, hol-
napra meg jó pecsenyénk.

De édes anyja épen nem látszott olyan jó kedvűnek.

— Nem igen, édes fiam. Nagyon kell gazdálkodnunk s még úgy is aligha boldogulunk. A háziur azt izente, hogy nem vár tovább a lakásbérrel; ha nem fizetünk, kiüz a lakásból.

Gyuricza elképedt.

— Kiüz . . . most, télnék idején, szegény Nellikével!

— Hja, azt mondta, hogy már multkor is adósok maradtunk; még két hétig vár, de aztán kikerget.

— Oh, de hiszen ez csuf szivtelenség! Mindig is azt mondtam én, hogy kegyetlen ember ez a mi háziurunk! Hiszen tudhatná, hogy lassan majd megfizetjük, mihelyt pénzhez jutunk. És szegény Nellike, mi lenne belőle! De hiszen, majd megfizetek én ezért annak a gonosz embernek, nem viszi el szárazon!

— Csöndesen! Ne heveskedjél, az nem használ és nincs is igazad. A háziurnak joga van pénzéhez, mi pedig tartozunk vele. Aztán ha kissé gazdálkodunk, talán sikerül is. Neked szerencsére van már jó béred s a kereskedő talán kiadja előre is egy, két hónapra, ha szépen megkérjük.

E szavakra Gyuricza elvörösödött, aztán elsápadt és zavartan vakarta a fületövét. Végre nagy akadozva megszólalt:

— Hm, persze, az jó lett volna . . . úgy segíthettünk volna . . . csak hogy már nem lehet.

— Nem lehet? És miért?

— Mert . . . mert . . . no's, végre mégis csak meg kell mondanom . . . hát mert

mától fogva nem vagyok többé a kereskedő szolgálatában.

— Elcsaptak! Szerencsétlen! Mit követtél el?

— Semmit, igazán semmit . . . én legalább nem tudom . . . ma is épen csak a Misivel beszélgettem el kissé . . .

— Oh, tudom már! Minap egyszer már említették előttem, hogy haszontalanul eltöltöd az időt; nem teljesited pontosan, ha valamivel megbiznak, elmaradsz órákig. Bizonyosan újra úgy volt s természetes, hogy ilyen fiut nem használhat. És én azt hittem, hogy te már segítségre leszesz szegény özvegy anyádnak, beteg testvérednek!

A szegény asszony szomoruan könnyezett. Gyuricza pedig szintén nagyon közel volt hozzá, hogy sirva fakadjon. Nem volt ő rossz fiu, csak hogy ritkán gondolta meg jól, mit cselekszik, pedig már elég nagy volt, hogy esze legyen hozzá. Mikor látta, mennyire elbusította édes anyját, igyekezett őt megvigasztalni.

— No, hiszen nem olyan nagy baj, kedves anyácskám . . . majd találok más helyet, aztán megint rendben lesz minden és jövőre jobban megbecsülöm magam.

— Megpróbálhatod, de alig hiszem, hogy sikerüljön. Régi gazdad nem fog valami kitűnő bizonyítványt adni rólad, e nélkül pedig senki sem fogad fel.

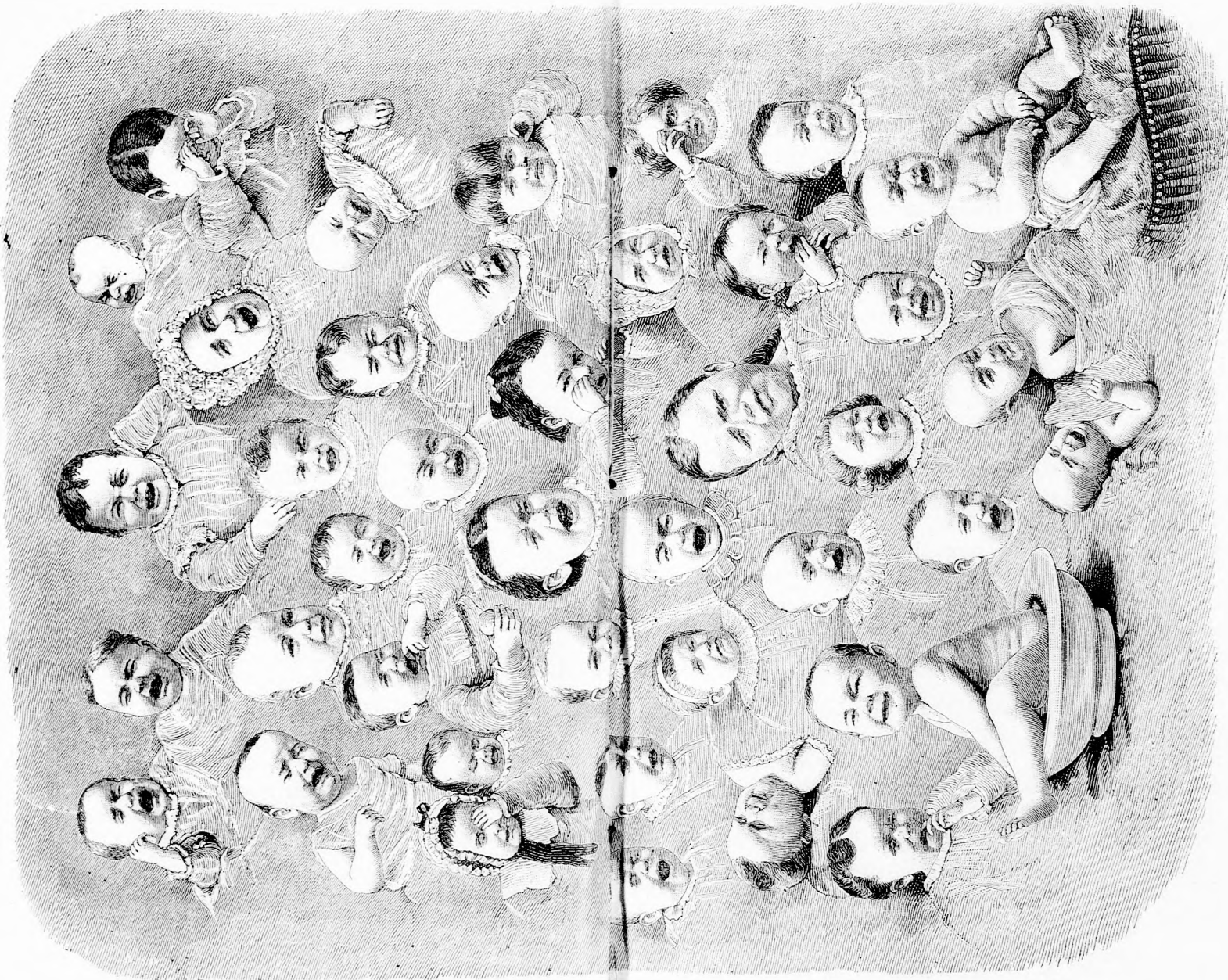
Ez Gyuriczának is szeget ütött a fejébe, mert ez bizony nagyon valószínű volt. Így aztán igen szomoruan ültek a szegényes vacsorához s Gyuricza, ki olyan éhesen jött haza, alig tudott egy pár falatot lenyelni. Tudja Isten, egészen elmúlt az étvágya s busongva ült ott az asztal

mellett, úgy hogy utoljára még édes anyja vigasztalta.

— Ne szomorkodjál már anyyira! Már megtörtént, sirással nem segítünk rajta. Majd holnap elmegyünk volt gazdádhoz és megkérjük, adjon neked jó bizonyítványt. Hiszen végre is nem követtél el semmi gonosz tettet.

Ezt a kereskedő is beismerte, csak hogy azért épen séggel nem volt hajlandó jó bizonyítványt adni Gyuriczának, mert igazságos és szigorú ember volt. Így szólt:

— Azt beleirhatom, hogy ügyes és becsületes fiú, de azt is bele kell írnom, hogy nagyon gondatlan és megbízhatatlan, minduntalan elveszt valamilyet, órákig odamarad, ha a szomszédba küldik s fontatlan-

SIRÓ BABÁK. (Lásd a 134. lapon.)

sága által sok kárt és kellemetlenséget okoz.

Ilyen bizonyítvánnyal nem igen lehetett dicsekedni, Gyuricza tehát inkább nem is kérte s megpróbálta a nélkül találni valami szolgálatot. De hiába járt, kelt, minden este csak azzal a szomorúhírrel tért haza, hogy sehol sem akarják felfogadni, ha nem tud régi gazdájától bizonyítványt előmutatni, bizonyosan rosszul viselte magát, azért csapták el.

Otthon pedig mindig busabbra fordult a dolog. A szegényes háztartásban nagyon megérezték, hogy Gyuricza nem keres többé semmit, hanem csak terhére esik szegény anyjának, ki keze munkájával alig bírta megkeresni mindennapi kenyerüket. A sze-

rény, de tisztességes lakásból is ki kellett költözniök egy messze félreeső, szurtos házba, sötét, egészségtelen lakásba, hol a beteg Nellike napról napra rosszabbul lett. Gyuriczának most már csöpp kedve sem volt többé haszontalan időtöltésre, dologkerülő pajtásai hiába hívták játszani, nem ment velök, pedig most ráért volna. Mert már szeretett volna valamit dolgozni, csakhogy nem volt mit.

Egy este kissé vigabb arcczal tért haza s így szólt édes anyjához:

— Találtam valamit, a mivel talán kereshetek egy kis pénzt.

Aztán elmondta, hogy az utcán sokszor lát fiukat, kik nyakukba akasztott katulyával járnak egész nap s gyufát és más efféle apróságot árulnak. Egyikök azt mondta, hogy mindennap megkeres egy pár tizeskét. Gyuricza tehát ilyen utczei kereskedőnek akart felesapni.

Édes anyja szomoruan sóhajtott.

— Bizony soha nem hittem, hogy az én fiam ilyen utczei kóbor életre jusson, mondá. De ha azt hiszed, hogy így szerzhetsz valamit, hát próbáld meg. Legalább nem töltöd el az idődet egészen haszontalanul.

Gyuricza tehát mindjárt másnap hozzáfogott új mesterségéhez. Maga összetakolt egy nagy katulyaformát, egy boltban vásárolt néhány garasért, melyet anyjától kapott, afféle apróságokat, a miket a nagyvárosok utczei szoktak árulni s aztán végig járt-kelt az utczákon és piaczkokon, hangosan kínálgatva portékáját.

Eleinte tetszett neki ez a foglalkozás, mert szabadon mozoghatott, nem kellett

semmi különös rendet és szabályt megtartania. Aztán meglehetősen fogyott is a portékája s estére csakugyan egy-két tizeske nyereséggel tért haza. De másnap már nagyon rosszul ment az üzlet, mert havas, csipős idő járt, az emberek nem igen álltak meg az utcán, hogy egy-egy krajczárért gyufát vegyenek. Gyuricza szinte rekedt lett a kiáltozástól, egész lelke didergett a hidegtől s ugyancsak busulva tért estére haza. De azért nem csüggedett s harmadnap megint csak folytatta mesterségét.

Szomoruan győződött meg, hogy ez bizony épen nem olyan jó mesterség, a milyennek ő gondolta. Legelőször igen kevés nyereséggel tért meg estére, sokszor egész nap alig vett be pár krajczárt s kimerülten, átfázva tért haza; s ha az utcán találkozott régi ismerőseivel, ezek gunyosan néztek rá, sokan csufolták is, hogy ilyen csavargó életre adta a fejét. Mennyivel jobb dolga volt, mikor még tisztességes szolgálatot végzett, tizedrésnyi fáradsággal, jó fizetésért! Most már bánta könnyelműségét, de aztán elszántan szólt magában:

— Mindegy, akármilyen keservesen esik is, nem hagyom abba, mig valami jobbat nem találok. Akármilyen keveset keresek, mégis jobb a semminél, valamicskét mégis csak segítke szegény jó édes anyámon.

Egy napon megint nagyon rosszul folytak a dolgai, havas eső esett, csipős szél süvöltött s Gyuricza egész nap nem adott el egy krajczár áru gyufát sem. Dideregve, szomoruan állt az utczasarkon, éhes is volt s nagyon szerencsétlennek érezte magát. Nagy könyecseppek gör-

dültek alá szemeiből s busultában észre sem vette, hogy épen azzal a házzal áll szemben, melyben régi gazdája lakik.

Az ablakon pedig ott állt Emmike, a kereskedő kedves leánykája, ki nagyon szerette volt Gyuriczát, persze mert Gyuricza mindig kész volt vele játszani vagy neki akármiféle szivességet, szolgálatot megtenni s gyakran e miatt is hanyagolta el igazi dolgait. És a mint Emmike most Gyuriczát fázva, könnyezve látta, jó kis szive igazán megsajnálta s odaszólt apjához:

— Apácska, kedves apácska, jöjj csak ide!

— No's, mi kell, kicsikém? szólt apja, ki nagyon szerette a jó gyermeket.

— Nézd csak, apácskám, ugy-e az ott szegény Gyuricza, a ki nálad a boltban szolgált nemrég? Hogy fázik szegény s milyen szomorú!

— Lusta, gondatlan ficzkó volt s most lakol.

— Hátha behívnám néhány percze, hogy melegedjék? . . . aztán adnék neki valamit harapni . . . hallottam, hogy édes anyja nagyon szegény s beteg kis huga is van. Bizonyosan azért jár kel, hogy azok számára keressen egy pár krajczárt.

Az öreg kereskedő, ki szigorú, de jószívű is volt, kissé enyhébben szólt:

— Azt nem is tudtam, hogy olyan szegények . . . azaz, ha tudtam volna is, azért mégis csak elcsaptam volna, mert nem vehettem hasznát. No de azért behivatod, adhatsz neki egy kis ozsonnát.

Emmike kiszaladt és hívta Gyuriczát, ki szívesen engedelmeskedett, de a

mint az ajtóból régi gazdáját megpillantá, kétkedve állt meg.

— No csak jöjj be, ne félj semmit, szólt a kereskedő. Lányom meg akar traktálni, hát csak jöjj. Melegedjél meg! A téli kabátod nem valami vastag ilyen kegyetlen időben.

Gyuricza szégyenkezve tette le portékáját s leült az asztalhoz, hol a jó Emike friss cipót, gyümölcsöt tett eléje. Ezalatt pedig az öreg kereskedő félig tréfás, félig szigorú hangon mondá:

— Ugy látszik, nem igen jól megy a dolgod, mióta tőlem elkerültél.

— Nem . . . épen nem jól, felelé Gyuricza szégyenkezve, de őszintén.

— És most nem hogy segitenéd szegény anyádat, beteg testvéredet, hanem még terhőkre vagy, még pedig saját lustaságod, gondatlanságod miatt!

— Oh apácska! kérlelé Emmike, kinek rosszul esett, hogy vendégét pirongatják.

— Csak az igazat mondom, szólt az öreg keményen, de jóakarólag. No's valld meg te magad, nem igaz-e?

— Igaz, nagyon igaz, felelt Gyuricza busan. Meg is bántam már nagyon. Az öreg komolyan ránézett.

— Igazán megbántad?

— Meg biz' én, százszor is. De hát már nem segíthetek rajta. Majd jobban megbecsülöm magam, ha megint valami jó helyet kapok.

— Ha bizhatnám szavadban, még egyszer próbára tennélek. Még nem találtam kedvemre való fiút; tehát ha el vagy tökéelve, hogy jövőre pontosan telje-

sited kötelességedet, holnaptól fogva újra szolgálatomba léphetsz.

Gyuricza majd leesett a székről meglepetésében és örömében, aztán könnyezve mondá:

— Oh, meglássák, hálás leszek s panaszkodni nem lesz soha többé reám.

Nem is volt. Gyuricza nem felelte a keserves leczkét s olyan pontos, iparkodó lett, hogy mindenki megszerette, leginkább pedig gazdája, ki aztán tanította s inas helyett a boltba vette, hol idővel derék boltoslegény vált belőle. Szép fizetést kapott s öreg édes anyja azután kényelemben élt mellette. Később pedig, ha keserű napjaira visszaemlékezett, így szólt:

— Üdvös volt az a leczke s hálával tartozom hajdani gazdánknak, nemcsak azért hogy elfogadott, hanem azért is, hogy elcsapott, mert megtanultam, hogy csak az boldogulhat, aki kötelességét pontosan teljesíti.

Vad Laczi és a majom.

(Képekkel a 132. és 133. lapokon.)

A FALUBAN utca-hosszat,
Medvét, majmot mutogatnak.
Gyermekek körülugrálják,
Megbámulják, megcsodálják.
Egyiknek legjobban tetszik:
Ha táncz után hanyatt fekszik
Maczkó, a dörmögő medve.
Másnak abban telik kedve:
Ha a majom bolondozik,
A kötelen ugrándozik,
S amit dobnak elejébe,
Mindjárt fogja négy kezébe.
Mert a jámbor biz azt véli,
Eeni valót adnak néki.
Laczinak ez tetszett nagyon:
»No megállj, te bolond majom!

*Tölem is kapsz holmi jót,
Czukros-mandulát, diót.
S kis kavicsot papírosba
Bele dugva
A majomnak oda dobja.
Mohón kap felé Maki,
Nagysebesen nyítja ki.
Czukor helyett mit lel ott?
Hítvány, apró kavicsot!
Laczi vígan kaczagott —
Amint hirtelen — kop, kop! —
Nagyot ordít Vad Laczi;
Hát a haragos Maki
Czukrot, diót, mandulát
(Már mint a hitvány kohát)
Visszaküldte dühösön
És úgy vágta fültövön
Laczi komát,
Hogy messzire meghallották
Siralmas óbégatását.*

*Ez a leczke
Bizony fanyar.
Nem is hiszem, hogy egyhamar
Laczinak szottyanna kedve
A majommal ingerkedni.
S biz ezt bölesen fogja tenni.*

A GÖGÖS TEÁS KANNA.

— Négy képpel. —

VOLT egyszer egy teás kanna, mely nagyon büszke volt arra, hogy ő nem afféle közönséges agyagból volt gyúrva, mint a többi bögre és fazék. Igaz is, hogy szép volt, finom porcellánból készült, aranyozással, tarka festéssel s nappal ott volt a helye a pohárszéken a többi finom edény között. Csak esténként, vacsora után került ki időnként a konyhába, hol Jutka ovatosan, gondosan megmosta.

Gögösen, megvetőleg nézett ilyenkor a szerény csuprokra, lábasokra. Alig állott

szóba velök s mikor egy öreg nagy fazék azt találta mondani, hogy bizony kár olyan fennen hordani az orrát, mert végre ő is csak az edényfamiából való, félvállról felelé:

— Oh, talán bizony azt akarnátok, hogy pajtásotok legyek? Nevetséges! Tudjátok meg, hogy én egészen más fajtaból vagyok. Ti szegények itt kuporogtok a konyhában, sültök-főttök a tűzhelyen s legfeljebb a szolgálót látjátok. De én készen kapom a forró vizet, engem nem állitanak tűzre, az én finom talpam nem arra való. Én odabent uri társaságban mozgok s mindenki szeret és dicsér, mikor a pompás teát csészéjébe öntöm. Kedves illat árad szét a szobában, s újra meg újra elővesznek engem. Nem is lehet

igazi multság, ha én nem vagyok az asztalon. Veletek pedig, szegény kormos, szurtos högrék, ugyan ki törődik.

— Jól van no, dörmögé az öreg fazék, hiszen az nagyon szép, ha valakinek annyira felvitte az Isten a dolgát. De hát a kinek esze és szíve van, az mégsem bízódik el s nem veti meg a szegény, de

becsületes atyafiakat. Azért, hogy nem vagyunk olyan fényesek és nem járunk uri társaságba, hasznosak vagyunk ám mi is, és ha megtettük kötelességünket, csöppet sem irigyeljük a te cifraságodat.

A gógös kanna megvetőlg mosolygott.

— Szegények, mondá, igazán sajnálalak! Szerencse, hogy nem vagyok hozzátok hasonló.

Ezzel bement, az az hogy beviték a szobába.

Pár nap mulva megint nagy vacsora volt, a teás kanna megint az asztalon büszkélkededett. De ekkor a háziasszony nagy boszuságára valami furesa dolog történt; a kannából nem akart a tea ömleni. A kanna maga is ijedten tapasztalta ezt, de

hiába erőlködött, hogy elkerülje a szégyent és csufságot. Bizony hiába, mert Jutka, az a gondatlan szolgáló, a minap roszul tisztította meg, egy csomó tealevél a csöbbe szorul' s ezért most csak úgy keservesen csöpögtetett ki egy-egy csöppet. A házi asszony szörnyen röstelte a dolgot s mert mindjárt kitalálta a bibét, Jutkának aztán

bizony volt drága mulatsága. Kemény pirongatást kapott és szigorú parancsot, hogy jövőre jobban tisztítsa meg a kannát.

Fogta is Jutka azonnal a kannát s nagy mérgesen tisztogatta kívül belől, úgy hogy a szegény kannának minden bordája ropogott belé.

— Jaj, ha még sokáig így szorít, baj lesz, ki nem állom, szólta a kanna magá-

ban. Ez a gonosz Jutka most rajtam tölti a boszuját, mert pirongatást kapott. Pedig ha nem vigyáz, még nagyobb baj lesz! Jaj! jaj!

És ropp...! A szegény kanna nagyot roppant, aztán elájult, ami nem csoda, mert csakugyan nagy veszedelem érte: Jutka nagy mérgeben úgy hánytavetette a kannát, hogy ennek a csöve letört. No akkor volt aztán haddelhadd! A háziasszony haragosan pörölt, Jutka sirt, a szegény kanna pedig jajgatott, csakhogy ezt nem hallották. De hát a baj megvolt. A letört csövet aztán odaragasztották ugyan, de az efféle ragasztott kanna nem kerül-

het többé uri vendégek elé, a pohárszéken sem pompázhat.

— Jó lesz a konyhába, vizet melegíteni, szólta a háziasszony.

És a gögös kanna szégyenszemre odakerült a konyhába, a szerény agyagbögrék közé. Szörnyen röstelkedett s félt, hogy csufolni fogják; de az öreg fazék így szólt:

— Attól ne félj! Gonosz az, ki a más szerencsétlenségén örül. Inkább sajnálunk, mert bizony nem tudom, hogy a sok kényeskedés után, hogy fog esni a kemény munka. Soha sem jó elbizakodni, mert lám, a legfényesebb kanna sem tudhatja, mire jut.

Az öregnek igaza volt, a szegény kannának rettentően keservesen esett a változás. Vizzel megtöltve oda állítottak a tűzhely mellé, s ott kormos, füstös

lett. Azt hitte, szét kell pattannia a nagy forróságtól. De még azután jött a legrosszabb. Hogy a koromtól megtisztítsák, ugyan durván surolták, nem ám úgy szőrmentében, mint hajdan. A többi fazék ezt nem bánta, mert szokva volt hozzá, aztán a tisztogatás után szinte ragyogott.

A döllyös kanna azonban minden tisztogatás után csunyább lett, az aranyozás, festés, utoljára a fénymáz is lekopott róla, — förtelmesen ruttá lett. Most már irigyelte a többi egyszerű, de erős atyafiakat, csak hogy azt sem tehetne sokáig. Gyöngye legény volt s mikor egyszer nagyon sokáig hagyták a tüznél: megrepedt, darabokra hullt, — meghalt. Cse-repeit aztán kidobták a szemétre.

Hiszem, hogy kanna-társai okultak példáján s nem voltak többé kevélyek.

A HALÁSZ-HÉJJA.

(Képpel a czimlapon.)

VANNAK madárfajok, melyek állandóan a vizen vagy a vízparton élnek, jól tudnak uszni vagy pedig hosszú lábukkal meglehetősen mély vízben is kényelmesen gázolnak. Hogy ezek leginkább halakból élnek, az természetes. De az már furcsább hogy van egy madár, mely magas sziklán fészkel, uszni nem tud, hosszú lába sincs, hogy a vízben gázolni tudjon és mégis csupán csak halból él. Pompásan tud röpködni, könnyen foghatna másféle prédát, de neki csak hal kell.

E madár a sasok, vagy inkább a héjjak fajából való s majdnem az egész földön el van terjedve. Mindig víz közelében fészkel s sziklatetön galyakból építi roppant nagyságu fészket, melyben éveken át állandóan tanyáz. Ha nagyon kedvére való helyet talál, seregestől fészkel egymás közelében s egy csöndes, sziklás szigeten egyszer háromszáz ilyen fészket talált egy véletlenül odavetődött természetbuvár. Mondják, hogy egymást barátságosan segítik a fészkek-építésben s annyi bizonyos, hogy ha ez a héjja nem olyan gonosz indulatu, mint többi atyjafia s akárhányszor találhatni nagy fészke tövében kisebb madárkák

fészket. A héjja nem bántja őket, sőt ugy látszik, még szereti, ha közelében csicseregnek a kis énekes madarak. Nyulacsák s más gyöngébb állatok is bátorságban vannak tőle; nem bánt ő senkit, csak halat fogdos.

Uszni vagy vízben gázolni, mint mondtam, nem tud és mégis könnyen megragadja prédáját. Rendkívül éles a szeme s a víz fölött lebegve lesi, hol uszkál egy-egy hal közel a víz színéhez. Magasból látja meg s villámgyorsan csap le, mielőtt sejtethetné, hogy veszedelem fenyegeti. Az nem akadályozza a halász héjját, ha kissé alá kell is merülnie a vízben. Hatalmas karmai közé ragadja a halat s egyik szempillantás mulva fölbukkan a vízből, fölemelkedik a levegőbe, lerázza tollazatáról a vizet és gyorsan röpködni zsákmányával fészkebe, hogy kényelmesen lakmározzék, vagy pedig kicsi fiainak enni adjon.

Megtörténik azonban néha, hogy a vakmerő halász-héjja szerencsétlenül jár, ha olyan nagy halat talált megtámadni, hogy nem tudja gyorsan kiemlni a vízből. Sajnálja elbocsátani, próbálgatkozik, de a megrémült hal ezalatt, menekülni akarván, hirtelen lemerül a mélybe és magával rántja hátába kapaszkodott ellenségét. A víz alatt pedig a héjja nem tud lélekzeni, néhány pillanat alatt megful. Nem ritkán fognak a halászok olyan halat, mely hátán hordozza a kimult héjja karmait; a többi elrothad és leesik, de a hal testébe mélyen bevágott karmok ott maradnak a lábszárcsonttal együtt.

Néha meg, ha sikerült is elfognia a halat és megindulni vele hazafelé, mégsem lakmározhatik rajta. Mert van egy veszedelmes ellensége, egy sas faj, mely szintén nagyon szereti a halat, de nem szeret a halászással bajlódni s inkább a kész prédát rabolja el. Távolról atyafiak a héjjával, de a sas ezzel nem törődik, hanem megleli, mikor az ügyes halászmadár,

karmaiban a zsákmánynyal, hazafelé röpül. A sas ijesztő vijjogással utána ered s a héjja rögtön látja a veszedelmet, egész erejéből repül, csak hogy hiába, mert a sas még gyorsabban tud repülni; ha pedig utoléri, biztosan győz, mert sokkal erősebb. A halászhéjja, ha látja, hogy már nem menekülhet, inkább visszaejti a halat a vízbe s a sas ezt látva, a hal után ered, s néha el is kapja. De gyakran már nem éri el s a halacska visszaesik a vízbe és ott vigan uszkal tovább, örvendve, hogy ellenségei összekaptak rajta.

A prédájától megfosztott héjja pedig újabb halászatra indul, de aztán vigyáz, hogy elkerülje rabló rokona leskelődését.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Faragó Pista. Betűrejtvényed már egyszer benne volt a »Kis Lap«-ban. Találós meséd régiek. De majd sikerül egyszer valami új. — **Éliás Debora.** A kedves levélnek, valamint szép írásodnak egyaránt megörültem. A látogatást mindig szívesen veszem. — **Mandl Géza.** A tiszta víz-cseppben is látunk állatot: amolyan ázalékférget. A mocsárvíz cseppjében még több az infusórium. Ezen nincs mit kételkedni. Az u. n. nap-mikroszkópum a legvilágosabban s több ezerszeres nagyításban mutatja e féreg-világot, melyben csodálatos formájú sárkányok és kigyók nyüzsögnek, de csak egy perezig, mivel a villamos fény izzó hevétől gyorsan odavesznek. A fővárosban néha napján előfordulnak az ily mutatványok. — **Bertha Aladár.** Neked egy-egy föladvány könnyű. De sok ezren vannak olvasótársaid, akik még ugyancsak keserves panaszt tennének, ha mindig »fogós« rejtvényeket közölnék a »Kis Lap«-ban. — **Weisz Miksa és Elemér.** Tudtommal ez idő szerint nem működik jéggyár. Rendesen kemény lévén nálunk a tél, nem jövedelmezett a vállalat. Az idén ugyan jobb üzlete lett volna. A mesterséges jég nagyon drága portéka s porhanyós; koránsem vetekehdetik a természetes jéggel. — **Fligl József.** Ugyancsak anticzipálod szüleid megindulását. Mert azt mondod, hogy hangversenyeden nehéz lesz nekik a könyüt elrejtetni. De ebben a nyilatkozatodban több a naivság mint a szerénytelenség. A képedről nem is azt mondtam, hogy érthetetlen, de azt, hogy ugyancsak gyarló a közlésre. Ha azt mondom, hogy a »pirók« egyazon jelentésű a »gimplivel«: nyilván rá

fógsz ismerni. — **Szikszay Feri.** Elismerem, hogy igazad van. De egy lapnál, amelynek már sok folyama jelent meg, az olyasmi vajmi sűrűn fordul elő, hogy évek multán ismét föléled benne egy rejtvényke. Jelentéted éber figyelemről tanuskodván s csak dicsérhetlek érte. — **Neu Oszkár.** Már többször kijelentettem, hogy Forgó bácsi minden levélre válaszol, ha tartalma megkívánja. A te soraidat vagy nem vettem, vagy nem volt bennök mire felelni. »Fejérvár«-t írni nem hiba, csak kissé avultas. A látogatást szívesen veszem. A takarosabb írás nem ártana.

Kis Értesítő.

Jótekonyság.

A szegény gyermek-kórház javára alakoztak még:

Kétli Laczi és Pista 1 frt. — Lillin Károly és Jözsi 4 frt. — Stern testvérek 1 frt. — Maderspach Jolka 2 frt. — Maderspach Janka 2 frt. — Ullmann Sarolta, Tóni és Gyula 3 frt. — Illés Valeria és Hedvig 1 frt. — Stockbauer Géza 30 kr. — Gangel Gizella 10 frt. — Straszbürger Regina 1 frt. — Mandl Katicza és Géza 1 frt. — Wieland Olga 1 frt. — Szilasi Adél 1 frt. — Flesch Misi 50 kr. — Barthodeiszky Béla 2 frt. — Lessediczky Mariska 1 frt. — Földváry Alice 1 frt. — Hieronymi Blanka 2 frt. — A már eddig kimutatott 339 frt 33 krral együtt,összesen: 374 frt. 13 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes kis adakozókon.
Forgó bácsi.

*

Figyelmeztetés.

A Domonkos Juliska tiszta-rofji levelében 4 frtról van említés téve, mint a mely összeget a szegény gyermek kórházának részére küldötték be. A levélben nyoma sincs a pénznek. Meglehet, hogy utalványjal kapom meg. De az is lehet, hogy a postai úton mászott ki a levélből a küldemény. Sok olyan levelet kapok, a melyek csak egyszerűen vannak bérmentesítve s hennük néha 2, sőt 5 frt is van. Nehány krajczár miatt ne vessétek meg a kegyes adakozást. Küldjétek vagy ajánlja, vagy utalvánnyal.